

Sarjat ja approksimointi
Harjoitus 5, 11.10.2016

1. Suppenevatko seuraavat sarjat?

$$(a) \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\log k}{k}, \quad (b) \sum_{k=1}^{\infty} \sin(1/k).$$

2. Suppenevatko seuraavat sarjat? Suppenevatko ne itseisesti?

$$(a) \sum_{j=2}^{\infty} \frac{1}{(\log j)^j}, \quad (b) \sum_{j=1}^{\infty} \frac{\sin j}{j^3}.$$

3. Suppenevatko seuraavat sarjat? Suppenevatko ne itseisesti?

$$(a) \sum_{j=2}^{\infty} \frac{(-1)^{j+1}}{\log(j+1)}, \quad (b) \sum_{j=1}^{\infty} (-1)^{j+1} \frac{j^2}{2^j}.$$

4. Tutki integraalitestin avulla, millä parametrin $\alpha \in \mathbb{R}$ arvoilla sarja

$$\sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{k(\log k)^\alpha}$$

suppenee ja millä parametreilla se hajaantuu.

Oletetaan tehtävissä 5 ja 6, että $a_j \geq 0$ ja $b_j \geq 0$ kaikilla $j \in \mathbb{N}$.

5. Oletetaan, että lukujono $\frac{a_j}{b_j}$ suppenee ja sarja $\sum_{j=1}^{\infty} b_j$ suppenee. Osoita, että sarja $\sum_{j=1}^{\infty} a_j$ suppenee.

6. Oletetaan, että $\lim_{j \rightarrow \infty} \frac{a_j}{b_j} \in]0, \infty[\cup \{\infty\}$ ja sarja $\sum_{j=1}^{\infty} b_j$ hajaantuu. Osoita, että sarja $\sum_{j=1}^{\infty} a_j$ hajaantuu.

---

7. Olkoon $\varphi : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ kasvava injektio. Olkoon

$$b_k = \begin{cases} a_{\varphi^{-1}(k)} & \text{kaikilla } k \in \varphi(\mathbb{N}), \\ 0 & \text{kaikilla } k \notin \varphi(\mathbb{N}). \end{cases}$$

Osoita, että sarja $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ suppenee, jos ja vain jos sarja $\sum_{k=1}^{\infty} b_k$ suppenee.

8. Olkoon $\sum_{j=1}^{\infty} a_j$ itseisesti suppeneva sarja. Osoita, että sarja $\sum_{j=1}^{\infty} a_j^2$ suppenee. Näytä esimerkillä, että väite ei päde ilman oletusta itseisestä suppenemisestä.

---

⁵Vihje: Vertailutesti

⁷Vihje: Sarjassa $\sum_{k=1}^{\infty} b_k$ on samat termit kuin sarjassa $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$. Ne ovat vieläpä samassa järjestyksessä mutta väleihin on lisätty nollia.